

LiVE Exchange ...กระดานซื้อขายใหม่ หนุน SMEs & Startups ไทยเข้าสู่ตลาดทุน

Highlight

- SMEs และ Startups มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจไทย อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอันได้แก่ การขาดความรู้พื้นฐานในการทำธุรกิจ ความสามารถในการเติบโตธุรกิจ ตลอดจน ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทำให้บริษัทกลุ่มนี้ขยายธุรกิจและเติบโตได้อย่างลำบาก
- โดยล่าสุดสำนักงาน ก.ล.ต.ได้ออกประกาศรองรับให้ SME และ Startup เสนอขายหุ้นต่อผู้ลงทุนในวงกว้างได้ และสามารถนำหุ้นเข้าจดทะเบียนซื้อขายในตลาดรองแห่งใหม่ที่เรียกว่า LiVE Exchange ที่คาดว่าจะเริ่มเปิดให้ซื้อขายได้ในช่วงไตรมาส 2/2565 เป็นอย่างเร็ว
- การกำกับดูแล LiVE Exchange จะเป็นแบบ Light Touch Supervision ซึ่งจะมีการลดกฎเกณฑ์บางอย่างเพื่อลดภาระหรือต้นทุนในการเข้าระดมทุนให้กับผู้ประกอบการ อาทิเช่น คุณสมบัติผู้ระดมทุน กระบวนการเสนอขาย หน้าที่ยกหลังจดทะเบียน ขณะที่ฝั่งผู้ลงทุนก็มีกฎเกณฑ์รองรับเพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน
- ในส่วนของการซื้อขายนั้น การซื้อขายใน SET mai และ LiVE Exchange มีลักษณะที่แตกต่างกันอยู่หลายอย่าง อาทิเช่น บัญชีซื้อขายของ LiVE Exchange เป็นแบบ Cash Balance (Prepaid 100%) ทำซื้อขายวันละรอบ การชำระราคาและส่งมอบแบบ Gross Settlement ภายในวันที่ T
- บริษัทหลักทรัพย์ถือเป็นตัวกลางที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน LiVE Exchange ได้หลายทาง ซึ่งตลาดหลักทรัพย์ก็ได้มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกลุ่มบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็น pilot broker เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่ LiVE Exchange จะเปิดทำการซื้อขายในอนาคตอันใกล้

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) มีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเป็นหน่วยธุรกิจที่มีจำนวนและการจ้างงานมากที่สุด (มีจำนวนวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 99 ของวิสาหกิจในประเทศ และมีการจ้างงานร้อยละ 70 ของการจ้างงานทั้งหมด) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SMEs ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) พบว่าในปี 2562 SME GDP มีมูลค่าประมาณร้อยละ 35 อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคของ SMEs ในช่วงที่ผ่านมา ได้แก่ การขาดความรู้พื้นฐานในการทำธุรกิจ ความสามารถในการเติบโตธุรกิจ ตลอดจน ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทำให้ต้องอาศัยการกู้ยืมเงินหรือแหล่งเงินนอกระบบ ซึ่งส่งผลให้บริษัทกลุ่มนี้ขยายธุรกิจและเติบโตได้อย่างลำบาก

นโยบายของภาครัฐในช่วงที่ผ่านมา จึงเป็นการสนับสนุนให้ SMEs และ Startups สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนผ่านกลไกของตลาดทุนได้ โดยเมื่อต้นเดือนมกราคม สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) ออกประกาศรองรับให้ SME และ Startup ที่เป็นบริษัทมหาชนจำกัดสามารถเสนอขายหุ้นต่อผู้ลงทุนในวงกว้างได้ โดยผ่อนปรนหลักเกณฑ์ทั้งในตลาดแรกและตลาดรองเพื่อมิให้เป็นภาระกับ SME และ Startup มากเกินไป อาทิเช่น ไม่ต้องยื่นคำขออนุญาต ไม่กำหนดให้มีที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2565 โดยเปิดช่องให้สามารถเสนอขายหุ้นต่อผู้ลงทุนเป็นการทั่วไป (IPO) และสามารถนำหุ้นเข้าจดทะเบียนซื้อขายในตลาดรองแห่งใหม่ที่เรียกว่า ตลาดหลักทรัพย์ไลฟ์เอ็กซ์เชนจ์ (LiVE Exchange) ที่คาดว่าจะเริ่มเปิดให้ซื้อขายได้ในช่วงไตรมาส 2/2565 เป็นอย่างเร็ว

โดยในปี 2563 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เปิดตัว LiVE Platform เป็นศูนย์กลางการพัฒนา

Capital Markets Note

By ASCO

ศักยภาพ SMEs & Startups ผู้การเติบโตอย่างแข็งแกร่งและยั่งยืน โดยปูพื้นฐานความรู้ผู้ประกอบการครอบคลุมทุกช่วง การเติบโตของธุรกิจ ร่วมมือเครือข่ายพันธมิตรภาครัฐและภาคเอกชน ในการให้บริการปรึกษาทางธุรกิจและเป็นศูนย์รวม บริการด้านระบบงานซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและลดต้นทุนของผู้ประกอบการ ทั้งนี้ Live Platform จะทยอยเปิดให้บริการเป็น 3 ระยะ ได้แก่

- **ระยะแรก : เสริมรากฐาน (Education Platform)** เป็นการให้หลักสูตรความรู้สำหรับผู้ประกอบการในรูปแบบห้องเรียนออนไลน์ (online learning) ครอบคลุมความรู้และทักษะด้านการทางธุรกิจ อาทิ การจัดการธุรกิจและนวัตกรรม การจัดการการเงินและการระดมทุน การจัดการด้านบัญชี โดยผู้สนใจสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมโดยไม่มีค่าใช้จ่าย ผ่าน www.live-platforms.com/education
- **ระยะที่สอง : สร้างความแกร่ง (Scaling Up Platform)** ของธุรกิจเพื่อเตรียมความพร้อมในการระดมทุน ผ่านการให้ความรู้เชิงลึก (Advanced Education) การวางโครงสร้างและพัฒนาระบบการทำงานที่สำคัญในการทำธุรกิจ (Enterprise System) อาทิ ระบบบัญชี การเงิน ภาษี รวมถึงการให้คำแนะนำปรึกษาทางธุรกิจจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ (Business Coaching) และการร่วมในเครือข่ายเจรจาธุรกิจกับผู้บริหารบริษัทจดทะเบียน (business matching)
- **ระยะที่สาม : ระดมทุนธุรกิจเติบโต (Fundraising and Trading Platform)** เป็นการสนับสนุน SMEs และ Startups ด้วยกลไกตลาดทุน ทั้งการระดมทุนผ่านการกระจายหุ้นในตลาดแรก และการซื้อขายในตลาดรองที่จัดตั้งขึ้นสำหรับผู้ประกอบการ SMEs และ Startups โดยเฉพาะ หรือ SMEs Board ที่เรียกว่า Live Exchange นั้นเอง

การกำกับดูแล Live Exchange จะเป็นแบบ Light Touch Supervision ซึ่งจะมีการลดกฎเกณฑ์บางอย่าง เพื่อลดภาระหรือต้นทุนในการระดมทุนให้กับผู้ประกอบการ อาทิเช่น คุณสมบัติผู้ระดมทุน กระบวนการเสนอขาย หน้าทีภายหลังจดทะเบียน ขณะที่ฝั่งผู้ลงทุนก็มีกฎเกณฑ์รองรับเพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน

เนื่องจากการนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในปัจจุบันมีกฎเกณฑ์และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องต่างๆ มากมาย รวมถึงใช้เวลา และต้นทุนสูง จึงทำให้เป็นข้อจำกัดสำหรับบริษัทที่เป็น SMEs และ Startups ส่งผลให้ในการพัฒนากระดานซื้อขายหุ้นสำหรับ SMEs & Startups ที่เรียกว่า Live Exchange จึงใช้แนวทางการกำกับดูแลแบบ Light Touch Supervision ซึ่งจะมีการลดกฎเกณฑ์บางอย่าง รวมถึงผ่อนคลายข้อกำหนดต่างๆ เพื่อลดภาระหรือต้นทุนในการเข้าระดมทุนให้กับผู้ประกอบการให้มีความเหมาะสม ขณะที่ฝั่งผู้ลงทุนก็มีกฎเกณฑ์รองรับเพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน สรุปประเด็นสำคัญดังนี้

- **คุณสมบัติของบริษัทที่ระดมทุน:** ไม่ได้มีเกณฑ์ในส่วนของทุนจดทะเบียน แต่กำหนดในส่วนของผลการดำเนินงานให้เหมาะสมกับ SMEs ได้แก่ หาก SMEs ภาคบริการมีรายได้ต่อปี > 50-300 ล้านบาท หรือภาคการผลิตมีรายได้ต่อปี > 100-500 ล้านบาท และสำหรับ Startups ต้องเป็นระดับ Post Series A¹ ขึ้นไป
- **กระบวนการระดมทุน/เสนอขาย:** ไม่ต้องยื่นคำขอเสนอขายอย่างเต็มรูปแบบ และไม่จำเป็นต้องมีที่ปรึกษาทางการเงิน (FA) โดยจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลสำคัญในการประกอบการตัดสินใจให้ผู้ลงทุน (Information based) ผ่านกระบวนการจัดทำ SME filing² กับสำนักงานก.ล.ต.แทนพร้อมจัดทำระบบ Crowd Opinion ผ่านเว็บไซต์ซึ่งจะเป็น

¹ เป็นขั้นตอนของการระดมทุนที่มีผู้ลงทุนสถาบัน, กิจการเงินร่วมลงทุน (VC) หรือ นิติบุคคลร่วมลงทุน (PE) เข้าไปร่วมลงทุนแล้ว

² SME filing ประกอบด้วยข้อมูล 7 ส่วน ได้แก่ 1. ข้อมูลทั่วไปของบริษัท 2. การกำกับดูแลกิจการและขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อความยั่งยืน 3. ข้อมูลผลการดำเนินงาน 4. ข้อมูลสำคัญอื่นๆ เช่น ทรัพย์สินที่ใช้ประกอบธุรกิจ รายการระหว่างกัน ข้อพิพาททางกฎหมาย เป็นต้น 5. ข้อมูลเกี่ยวกับการเสนอขายหลักทรัพย์ 6. ข้อมูลเกี่ยวกับการจอง จำหน่าย และจัดสรรหลักทรัพย์ 7. การรับรองความถูกต้องของข้อมูล

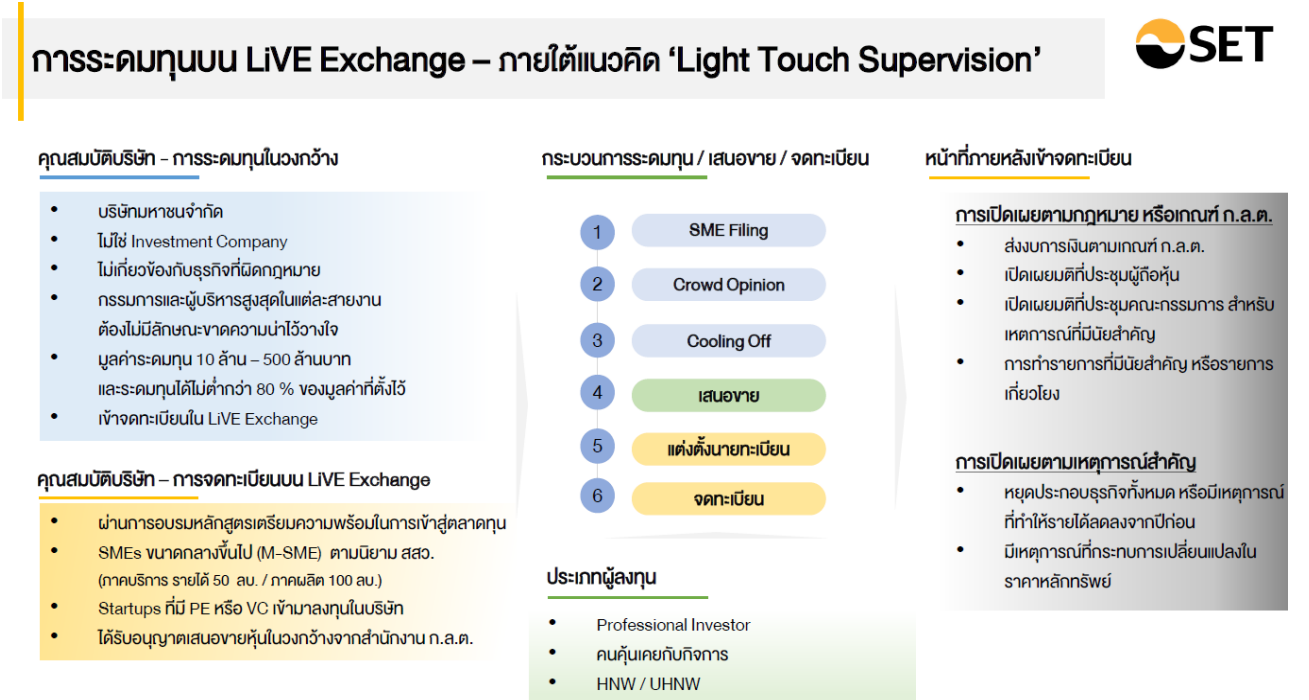
ช่องทางที่ให้ผู้ลงทุนสามารถสอบถามข้อมูลหรือข้อสงสัยไปยังผู้ระดมทุน หรือ สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ โดยมีระยะเวลาให้ตอบข้อซักถาม 30 วัน จากนั้นจึงเป็นระยะ Cooling off period ให้ไต่ตรง 14 วันและเข้าสู่ขั้นตอนการเสนอขายผู้ลงทุนผ่านผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์

- **หน้าที่ภายหลังจดทะเบียน:** มีเกณฑ์ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลต่างๆที่ผ่อนคลายกว่า อาทิเช่น กำหนดให้ส่งงบการเงินเป็นรายครึ่งปี แทนที่กำหนดเป็นรายไตรมาส กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลตามเหตุการณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญ และไม่มีข้อกำหนดเกณฑ์ด้านสถานะคุณสมบัติของกรรมการ ผู้บริหาร/ การกระจายการถือหุ้นรายย่อย/ผลดำเนินงานของบริษัท

- **คุณสมบัติผู้ลงทุน:** เนื่องจากการลงทุนในหุ้นกลุ่ม SMEs & Startups อาจมีความเสี่ยงกว่า และมีสภาพคล่องน้อยกว่าหุ้นบริษัทจดทะเบียนทั่วไป ดังนั้น สำนักงาน ก.ล.ต. จึงมีการกำหนดคุณสมบัติผู้ลงทุนที่จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุน และสามารถรับความเสี่ยงจากการลงทุนในธุรกิจกลุ่มนี้ได้ ซึ่งทางสำนักงาน ก.ล.ต. ได้จำกัดผู้ที่จะลงทุนใน LIVE Exchange ไว้ 3 กลุ่มได้แก่³

- ✓ ผู้ลงทุนที่มีความเชี่ยวชาญในการลงทุน เช่น ผู้ลงทุนสถาบัน (Institution Investor) Private Equity/Venture Capital/ Angle Investor เป็นต้น
- ✓ ผู้ลงทุนรายใหญ่พิเศษ (Ultra-High Net Worth: UHNW)/ผู้ลงทุนรายใหญ่ (High Net Worth: HNW) ซึ่งเป็นผู้ลงทุนที่มีฐานะทางการเงิน มีความรู้ และมีประสบการณ์ในการลงทุนตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด
- ✓ คนคู่ย์เคยกับกิจการ เช่น ผู้บริหาร กรรมการ พนักงานของบริษัท ผู้ถือหุ้นใหญ่

ภาพที่ 1: คุณสมบัติบริษัท/ กระบวนการระดมทุน/หน้าที่ภายหลังจดทะเบียน/ประเภทผู้ลงทุน

Source: SET

³ ภาคผนวกท้ายประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ. 71/2564 เรื่อง การเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ โดยบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อการเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพที่ 2: เปรียบเทียบเกณฑ์ต่างๆ SET mai และ LiVE Exchange

การระดมทุนบน LiVE Exchange – ภายใต้แนวคิด ‘Light Touch Supervision’

	SET	mai	LiVE Exchange*	
คุณสมบัติบริษัท	สถานะ:	บริษัทมหาชน จำกัด ที่ได้รับอนุญาตเสนอขายหุ้นในวงกว้างจากสำนักงาน ก.ล.ต.		
	งบการเงิน	จัดทำรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (PAE)		
	ทุนชำระแล้ว	≥ 300 ลบ.	≥ 50 ลบ.	ไม่กำหนด
	ผลการดำเนินงาน	กำไรสุทธิ 2 ปี หรือ 3 ปีรวมกัน ≥ 50 ลบ. และปีล่าสุด ≥ 30 ลบ.	กำไรสุทธิปีล่าสุด ≥ 10 ลบ.	<ul style="list-style-type: none"> รายได้ SMEs ขนาดกลางขึ้นไป Startups – Post Series A
หน้าที่หลังจดทะเบียน	การเสนอขึ้นคำขอและการเสนอขาย	พิจารณาโดยสำนักงาน ก.ล.ต. มีที่ปรึกษาทางการเงิน (FA) มีผู้จัดการจัดจำหน่าย (Underwriter)		
	การเปิดเผยข้อมูล	ตามรอบ (รายไตรมาส) ตามเหตุการณ์	เปิดเผยข้อมูลโดยบริษัท (Information Based) ที่ปรึกษาทางการเงิน (FA) (Optional) มีผู้จัดการจัดจำหน่าย (Underwriter)	
	การดำรงสถานะ:	<ul style="list-style-type: none"> คุณสมบัติของกรรมการ ผู้บริหาร การกระจายการถือหุ้นรายย่อย ผลดำเนินงานของบริษัท 	ตามรอบ (รายครึ่งปี) ตามเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ	

* อยู่ระหว่างการจัดทำหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการระดมทุนและการจดทะเบียนบน LiVE Exchange

Source: SET

ในส่วนของการซื้อขายนั้น การซื้อขายใน SET mai และ LiVE Exchange มีลักษณะที่แตกต่างกันอยู่หลายอย่างสรุปที่สำคัญได้ดังนี้

	SET mai	LiVExx
ประเภทบัญชี	Cash, Cash Balance, Credit Balance	Cash Balance (Prepaid 100%)
ช่วงเวลาซื้อขาย	ซื้อขายเป็นสองช่วงคือ : ช่วงเช้า เปิดระหว่าง 09.55-10.00 ถึง 12.30 ช่วงบ่าย เปิดระหว่าง 14.25-14.30 ถึง 16.35-16.40	ซื้อขายวันละรอบ 9.30-11.00 น.
วิธีการซื้อขาย	ซื้อขายต่อเนื่อง (Continuous Trading)	ซื้อขายเป็นรอบ (Auction)
การชำระราคาและส่งมอบ	Net Settlement วันทำการที่ 2 ถัดจากวันซื้อขายหลักทรัพย์ (T+2)	Gross Settlement ภายในวันที่ T (ซื้อขายและส่งมอบในวันนั้น)
อื่นๆ	มี Ceiling & Floor มีการขายชอร์ตได้ มี Program Trading	ไม่กำหนด ไม่ให้มีการขายชอร์ต ไม่ให้มี Program Trading

ในมุมมองผลกระทบต่อบริษัทหลักทรัพย์นั้น บริษัทหลักทรัพย์ถือเป็นตัวกลางที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน LIVE Exchange ได้หลายทาง โดยตลาดหลักทรัพย์ก็ได้มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกลุ่มบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็น pilot broker เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่ LIVE Exchange จะเปิดทำการซื้อขายในอนาคตอันใกล้

การสนับสนุนให้ SMEs สามารถประกอบธุรกิจและเติบโตได้อย่างแข็งแกร่งย่อมก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน ซึ่งเป็นผลดีต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ในแง่ของผู้ระดมทุนที่เป็น SMEs และ Startups กล่าวได้ว่า LIVE Exchange เป็นโอกาสสำคัญให้ผู้ระดมทุนในกลุ่มนี้สามารถเข้าถึงช่องทางระดมทุนผ่านตลาดทุนเพื่อขยายธุรกิจของตนได้ นอกจากนี้ ยังเป็นการประชาสัมพันธ์เปิดตัวธุรกิจที่ทำสู่สาธารณชนว่าธุรกิจมีจุดแข็ง มีโอกาสเติบโตอย่างไร ซึ่งหากเจอกับกลุ่มผู้ลงทุนรายใหญ่ได้ก็จะทำให้สามารถเติบโตต่อไปได้ และอาจสามารถต่อยอดไปถึงการเข้าไปจดทะเบียนใน SET หรือ mai ได้ในอนาคต ในส่วนของผู้ลงทุนนั้น เป็นการเพิ่มทางเลือกในการลงทุน/กระจายความเสี่ยง รวมถึงโอกาสในการได้รับผลตอบแทนในระดับสูงหากธุรกิจที่เลือกสามารถเติบโตสร้างผลกำไรได้ในอนาคต รวมถึง LIVE Exchange เป็นการซื้อขายบน Exchange มีราคาอ้างอิงชัดเจน ไม่ใช่การซื้อขายแบบ OTC จึงได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี Capital Gain Tax ในลักษณะเช่นเดียวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ใน SET/ mai ซึ่งผู้ลงทุนสามารถส่งคำสั่งซื้อขายด้วยตนเองผ่าน Internet หรือผ่านผู้แนะนำการลงทุน (IC) ได้ ขณะที่ในส่วนของธุรกิจหลักทรัพย์นั้น กล่าวได้ว่า บริษัทหลักทรัพย์ถือเป็นตัวกลางที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน LIVE Exchange ได้หลายทาง ทั้งบทบาทการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ที่ทำหน้าที่ส่งคำสั่งซื้อขาย รวมถึงให้คำแนะนำกับผู้ลงทุน บทบาทในการเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน (FA) (หากบริษัทที่ระดมทุนมีความประสงค์ใช้บริการ FA ในการช่วยเตรียมบริษัทเข้าจดทะเบียน) และบทบาทของผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ที่เสนอขายในตลาดแรก ซึ่งล้วนเป็นโอกาสในการสร้างรายได้เพิ่มเติมให้กับบริษัทหลักทรัพย์อีกทางหนึ่งด้วย ในช่วงที่ผ่านมา ตลาดหลักทรัพย์ก็ได้มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกลุ่มบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็น pilot broker โดยตลอด โดยได้มีการสนับสนุนในเรื่องการจัดทำและพัฒนาระบบให้ รวมถึงร่วมซักซ้อมความเข้าใจและทดสอบระบบ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่ LIVE Exchange จะเปิดทำการซื้อขายในอนาคตอันใกล้

Disclaimer:

เอกสารนี้จัดทำขึ้นโดยสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยเพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่นำเชื่อถือ โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูล ณ วันที่ปรากฏในเอกสารนี้เท่านั้น จึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ภายหลังวันดังกล่าว หรือเมื่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ สมาคมมิได้ยืนยัน ตรวจสอบ หรือรับรองความสมบูรณ์ ความถูกต้องครบถ้วน ทันกาลทันเวลาของข้อมูลดังกล่าวแต่อย่างใด สมาคมไม่รับผิดชอบต่อบุคคลใดๆ จากการเรียกร้องใดๆ ไม่ว่าในทางสัญญา ในการทำละเมิด รวมถึงความประมาท หรือเหตุอื่นใด ที่เกิดจากการตัดสินใจ หรือการกระทำใดๆ ที่เกิดจากความเชื่อถือในเอกสารดังกล่าว หรือในความเสียหาย ความสูญหาย ค่าสินไหมทดแทน หรือความรับผิดชอบใดๆ รวมถึงการสูญหายของข้อมูลหรือผลประโยชน์ ถึงแม้ว่าสมาคมจะได้รับแจ้งว่าจะเกิดความเสียหายดังกล่าวขึ้นได้ก็ตาม